

Tájékoztató házi segítségnyújtást érintő 2017. évi változásokról

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló **1993. évi III. törvény** (a továbbiakban: **Szt.**) 2017. január 01-től hatályba lépett módosítása szerint a házi segítségnyújtás esetében megszűnik az óraalapú szolgáltatásnyújtás követelménye. A gondozási szükséglet vizsgálatának eredményeként elért pontszám a jövőben nem korlátozza a házi segítségnyújtás napi időtartamát. A módosítás célja az ellátott szükségleteihez rugalmasan igazodó szolgáltatás-nyújtás, melynek konkrét időtartama az ellátást igénylő és a szolgáltató közötti megállapodás eredményeként kerül megállapításra. Ezzel egyidejűleg az idősek otthonába való bekerülésnél is megszűnik az óraalapú szempont, az alapszolgáltatás és a bentlakásos ellátás közötti választóvonal nem a 4 órát meghaladó gondozási szükséglet lesz, hanem az értékelő adatlap szerinti megfelelő ellátási fokozat.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló **1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet** (a továbbiakban: **Rendelet**) módosításával a házi segítségnyújtás létszámelőírásai változtak és egyben új számítás került bevezetésre a gondozásra fordított havi órakerettel, ahol a szociális gondozók létszáma az 5. sz. melléklet A) pontja szerinti tevékenységnaplókban ellátottanként, havonta rögzített időtartamok összesítése alapján kerül megállapításra.

Az 5. sz. mellékletben a házi segítségnyújtás tevékenységnaplója két részre vált, a szociális segítség és a személyi gondozás jogosultsági kategóriákhoz igazodóan kerül kialakításra, mely a könnyebb alkalmazhatóságot szolgálja.

A fenti változások kapcsán beérkezett kérdések alapján állítottuk össze jelen útmutatót, azzal a szándékkal, hogy segítséget adjunk a jogértelmezéshez, valamint az adminisztrációs feladatok elvégzéséhez.

Gyakran Ismételt Kérdések¹

2017. január 25.

1. Kérdés:

Ki tekinthető szakképzett gondozónak 2016. december 31. után?

Válasz:

Főszabály szerint a házi segítségnyújtás keretében személyi gondozást végző személyek száz százalékának szakképzettnek kell lennie.

2017. január 01-től azonban mind a létszámelőírásra, mind a képesítési előírásokra vonatkozó szabályok változtak.

A munkakör betöltéséhez szükséges képesítési előírások alól – ide nem értve a vezető beosztású, megbízású vagy munkakörű személyeket – a munkáltatói jogkör gyakorlója házi segítségnyújtás esetén **két év*** határozott időre felmentést adhat, ha

a) a munkakört betölteni kívánó személy a képesítés megszerzése érdekében már szakirányú oktatásban vesz részt,

b) az adott munkakör betöltésére nem áll rendelkezésre a képesítési előírásoknak megfelelő személy, és a munkakört betölteni kívánó személy vállalja a szükséges szakirányú képesítés megszerzését.

2. Kérdés:

Hány fő szakképzett gondozót kell alkalmazni?

Válasz:

A házi segítségnyújtás létszámelőírásai keretében új számítási alapként bevezetésre kerül a **gondozásra fordított havi órakeret elszámolás**.

A **személyi gondozást végző szociális gondozók létszáma** a jövőben nem a megállapodások számához viszonyítva kerül meghatározásra, hanem a **Rendelet 5. sz. melléklet A) pontja** szerinti tevékenységnaplóban ellátottanként, havonta rögzített időtartamok összesítése alapján kerül megállapításra.

Ez a számítási mód lehetővé teszi, hogy minden szolgálat a nála felmerülő tényleges ellátotti igények alapján végezze a házi segítségnyújtást és rugalmasan alkalmazkodjon a változó körülményekhez.

Egy gondozó közvetlen gondozásra fordított havi órakerete 147 óra.

Frissítés! 2017. április 19.

A havi munkaidőből 147 órát a gondozónőnek ténylegesen gondozási feladatok elvégzésével kell töltenie annak érdekében, hogy a szolgáltatás működtetéséhez nyújtott állami hozzájárulás összege az elérhető legnagyobb összegű legyen. Vagyis ha 147 óra gondozást végez egy gondozó minden hónapban, akkor biztosan

¹ A Gyakran Ismételt Kérdésekhez adott jogértelmezés tájékoztató jellegű, ezért a jogalkalmazás során kötelező erővel nem bír. A GYIK az újonnan érkező, és tartalmukban az eddigiéktől eltérő kérdések feldolgozását követően folyamatosan frissítésre kerül. A kérdések eredeti szövegezéssel kerülnek megjelenítésre.

lehívható a teljes összegű támogatás. Amennyiben 147 óránál kevesebb az ellátottra fordított gondozási idő, csak töredék összegű normatíva számolható el.

Szabadság és betegállomány esetén a gondozó – értelemszerűen - nem tudja teljesíteni a 147 órát, ezért a kieső gondozási időt helyettesítéssel kell megoldani. Amennyiben az egy gondozó által teljesített havi gondozási idő az elvégzett helyettesítések miatt több mint 147 óra, az már túlmunkának számít, amit a fenntartónak díjaznia kell.

A havi munkaidőből a 147 óra feletti rész szolgál az adminisztrációs tevékenységek elvégzésére, munkamegbeszélésekre vagy képzésen való részvételre. Ez az idő hónaponta változó lehet, adott hónap munkanapjainak számától függően.

A gondozók által minden ellátottnál végzett és dokumentált tevékenységek havonta összesítésre kerülnek. A tevékenységnaplók „Az elvégzett résztevékenység időtartama (perc)” megnevezésű oszlopának összesítése után kapott óraszámot kell elosztani 147-tel, így határozható meg a szükséges gondozói létszám. Ebben az oszlopban a gondozási tevékenységre fordított idő és az ideutazásig eltelt idő összege kerül minden esetben.

Frissítés! Pontosítás! 2017. április 19.

Amennyiben a személyi gondozásra jogosult személy részére nyújtott szociális segítséget végző személy tevékenysége és időtartama nem képezi a szakképzett munkatársak létszámszámításának alapját.

A pontos létszám-számítás megkönnyítése érdekében javasolt ezért a szakképzetlen szociális segítő által a személyi gondozásra jogosult és arra megállapodással rendelkező ellátott részére nyújtott segítő tevékenység időtartamát elkülönülten kezelni (pl. eltérő színnel jegyezni).

A szakképzetlen segítők által végzett tevékenységek óraszámát a személyi gondozásra vonatkozó állami hozzájárulás alapját képezi, azonban figyelemmel kell lenni a **Rendelet 25. § (3a) bekezdés** szerinti 50%-os szabályra², valamint arra, hogy közfoglalkoztatottak nem végezhetik e tevékenységet állami hozzájárulás igénylése esetén.

3. Kérdés:

Hogyan kell a tevékenységnaplót kitölteni?

Válasz:

A házi segítségnyújtás tevékenységnaplója a jövőben több szempontból is meghatározó jelentőségű dokumentum lesz. Az ellátott számára elvégzett résztevékenységek megnevezése és a tevékenységek elvégzésére fordított idő mellett a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított állami támogatás elszámolásának, valamint a kötelező szakmai létszám megállapításának dokumentumává is válik. Nagyon fontos ezért, hogy a tevékenységnapló vezetése

² (3a)2 A kizárólag szociális segítségben részesülő - éves átlagban számított - ellátottak száma nem haladhatja meg az adott intézménynél, szolgáltatónál házi segítségnyújtásban részesülő - éves átlagban számított - összes ellátott 50%-át.

pontosan történjen, hiszen a szolgáltató intézmény működésének biztonságát alapozza meg.

A házi segítségnyújtás tevékenységnaplója két részre válik: **külön** naplót **kell vezetni** a **szociális segítségre jogosultaknak** nyújtott segítő tevékenységekről és a **személyi gondozásra jogosultak (itt ebben kell mind a segítség, mind a gondozás tevékenységet dokumentálni)** ellátása során végzett tevékenységekről, valamint a személyi gondozás tevékenységnaplójában azt az időtartamot is fel kell tüntetni, ami magában foglalja a gondozónak az ellátott lakására történő utazási idejét és a személyi gondozás résztvevő elvégzésének időtartamát is.

A központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott támogatásra jogosító tevékenységeket és résztvevő tevékenységeket a Rendelet 5. számú melléklet A) rész II. pontja, valamint B) rész II. pontja tartalmazza.

Mindkét esetben a tevékenységnapló I. részében a II. részben felsorolt tevékenységek nevét kell szerepeltetni.

Egy ellátott esetében azon napok számának, amelyen személyi gondozást is nyújtottak, éves átlagban el kell érnie az **összes gondozási nap legalább 50%-át**.

Azt a napot lehet figyelembe venni **személyi gondozásos napként**, amelyiken

- csak személyi gondozás történt, vagy
- szociális segítség és személyi gondozás is történt.

Az egyes résztvevő tevékenységek elvégzésének időtartama ebből a szempontból irreleváns, vagyis az 50 %-nyi személyi gondozás éves átlaga nem a személyi gondozás résztvevő tevékenységeinek időtartama alapján kerül meghatározásra.

MINTA a tevékenységnapló kitöltésére:

Tevékenységnapló házi segítségnyújtáshoz személyi gondozás esetén¹

Az ellátott neve:

A megállapodásban rögzített havi személyi gondozás időtartama²:.....

Dátum	Az elvégzett résztvevő tevékenység megnevezése	Az elvégzett résztvevő tevékenységre fordított idő (óra/perctől óra/percig)	Az ellátott aláírása	Az elvégzett résztvevő tevékenység időtartama (perc) ³
2017. január 02.	fürdetés, öltöztetés, mosogatás, vasalás	8:00 – 9:30		90 perc
2017. január 02.	kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés	9:30 – 10:15		45 perc
2017. január	ágyazás, ágyneműcsere, körömápolás,	8:50 – 10:40		

90 perc az elvégzett résztvevő tevékenység ideje + 0 perc az utazási idő, mivel a hivatalos munkaidő az ellátott lakásán kezdődött

45 perc az elvégzett résztvevő tevékenység ideje

110 perc az elvégzett résztvevő tevékenység ideje + 20 perc utazási idő

09.	bőrápolás			130 perc	
2017. január 13.	bevásárlás, ruhajavítás	11:30 – 12:25		75 perc	55 perc + 20 perc utazási idő
2017. január 16.	haj, arcszörzet ápolás	15:00 – 16:00		70 perc	60 perc az elvégzett résztevékenység ideje + 10 perc utazási idő
	Havi összes időtartam órában			410 perc = 6, 8 óra	

.....
a szolgálat vezetőjének aláírása

¹Ezt a tevékenységnaplót kell tölteni, ha a megállapodást személyi gondozásra kötötték.

²Akkor kell kitölteni, ha a megállapodásban fel van tüntetve.

³Az időtartam számításakor be kell számítani az utazásra fordított időt is.

Mint látjuk, adott ellátottnál az 5. oszlop tartalmazza az adott tevékenység összeadott idejét, amihez hozzáadjuk az előző ellátottól idáig tartó utazási idő tartamát is.

Az adott napon első ellátott esetében akkor nincs hozzá adott útidő, mikor a gondozó otthonról indul az ellátott lakására, vagy a bevásárlásra.

Abban az esetben azonban, ha a gondozó az első ellátotthoz a szolgáltató/intézmény székhelyéről/telephelyéről/nyitva álló helyiségéből indul el, akkor utazási időt lehet elszámolni az intézmény és az ellátott lakóhelye közötti utazás időtartamára.

Az adott napon utolsó ellátott esetében is csak az odautazás ideje számít az összesen időtartamba.

4. Kérdés:

Mit tekinthetünk utazásra fordított időnek?

Válasz:

A tevékenységnaplóban „Az elvégzett résztevékenység időtartama (perc)³„ megnevezésű oszlop kitöltése során az időtartam számításakor be kell számítani az utazásra fordított időt is. Utazásra fordított időnek kell figyelembe venni:

- a szolgáltató székhelyéről/telephelyéről/nyitva álló helyiségéből az ellátott lakására történő utazás idejét
- az ellátott lakásáról a gondozó napi tevékenységében soron következő ellátott lakására történő utazás idejét.

Azt az időt, amit a gondozó az ellátott ügyeinek intézése, az ellátott szükségleteinek kielégítése érdekében (pl. bevásárlás, ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében)

végzett tevékenységekre fordít, illetve az ilyen tevékenységek végzése közben történő utazással tölt el, nem számítjuk bele az utazásra fordított időbe.

Az utazásra fordított időben nem lehet beleszámolni a munkába járás időtartamát.

5. Kérdés:

Az új tevékenységnapló „A” és „B” része elválasztható-e, mi számít a tevékenységnapló valós részének?

Válasz:

A Rendelet 5. számú mellékletének „A) I. Tevékenységnapló házi segítségnyújtáshoz személyi gondozás esetén¹” c. része a személyi gondozásra jogosultak esetében vezetendő tevékenységnapló formátumát tartalmazza, II. része pedig a személyi gondozásra jogosultak számára nyújtható résztvékenységeket sorolja fel, összhangban a rendelet 27. § (5) bekezdésével. A Rendelet 5. számú mellékletének „B) II. A házi segítségnyújtás tevékenységei és résztvékenységei” tartalmazzák a szociális segítség jogosultság keretében végezhető résztvékenységeket.

A) Tevékenységnaplót a személyi gondozás megállapodással rendelkezők esetében vezetjük, B) Tevékenységnaplót a szociális segítség megállapodással rendelkezők esetében vezetjük.

Mindkettőről leválasztható a II. rész nyomtatáskor, azzal, hogy az ott felsorolt tevékenységek vezethetők fel adott gondozott tevékenységnaplójába.

6. Kérdés:

Szociális segítő elvégezheti-e az orvos által vényre felírt gyógyszer kiváltását?

Válasz:

A Rendelet 5. számú mellékletének „B) II. A házi segítségnyújtás tevékenységei és résztvékenységei” tartalmazzák a szociális segítség keretében végezhető résztvékenységeket. A háztartási tevékenységben való közreműködés körében a szociális segítő végezheti – egyebek között – a *bevásárlás (személyes szükséglet mértékében), gyógyszer kiváltása* megnevezésű résztvékenységet.

7. Kérdés:

Hány személyi gondozásra jogosult személyt láthatunk el, mi tekinthető befogadott ellátotti létszámnak?

Válasz:

A Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény 2. sz. melléklet „A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása” cím „III. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK SZOCIÁLIS,

GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKÉTKEZTETÉSI FELADATAINAK TÁMOGATÁSA” alcím 3. Egyes szociális és gyermekjóléti feladatok támogatása d) *Házi segítségnyújtás* pontban foglalt rendelkezések alapján a szociális segítség és személyi gondozás tekintetében az ellátottak száma igényléskor és elszámoláskor sem haladhatja meg a befogadott ellátotti létszámot, azon belül személyi gondozás esetében a személyi gondozásra befogadott ellátotti létszámot. Egy ellátott naponta csak egyszer és csak egy jogcímen vehető figyelembe.

A befogadott ellátotti számot a működést engedélyező szerv az igénybevevői nyilvántartásból számára megküldött adatok alapján – 2016. december 31-éig, 2017. január 1-jei hatállyal – hivatalból jegyzi be a szolgáltatói nyilvántartásba.

Ha a fenntartó helyi önkormányzat vagy azok társulása és a befogadásról szóló szakhatósági állásfoglalás, előzetes szakhatósági állásfoglalás nem tartalmazza a személyi gondozásban ellátott személyek befogadott számát, a működést engedélyező szerv a személyi gondozásban ellátott személyek befogadott számaként – 2017. január 31-éig, 2017. január 1-jei hatállyal – hivatalból a teljes befogadott ellátotti létszámot jegyzi be.

A civil és egyházi fenntartók esetében a 2016. február 1-jén az adott intézményben, szolgáltatónál (székhelyen, telephelyen) személyi gondozásra megállapodással rendelkező ellátottak száma törvény erejénél fogva befogadottnak minősül. A személyi gondozásra megállapodással rendelkező ellátottak számának meghatározásakor az igénybevevői nyilvántartás 2016. február 1-jei adatai az irányadóak.

Amennyiben a civil, illetve egyházi fenntartó a befogadott létszámon felül jelentkező igényt szeretne kielégíteni, akkor lehetőség van arra, hogy költségvetési támogatás nélkül kérjék annak bejegyzését a jogszerű szolgáltatásnyújtás érdekében. Ebben az esetben az ellátható személyek száma magasabb lesz, mint a befogadott ellátható személyek száma, viszont csak a befogadott létszám erejéig jogosult állami hozzájárulásra a fenntartó.

8. Kérdés:

A személyi gondozásra megállapodással rendelkező ellátottnak nyújtott segítő tevékenységét a KENYSZI-ben hogyan kell rögzíteni?

Válasz:

A KENYSZI-ben a **megállapodások rögzítésekor** segítést vagy gondozást kell rögzíteni.

A **napi jelentéstétel során** a gondozásos megállapodások esetében megnyílik a lehetőség arra, hogy adott napra vonatkozóan segítséget és gondozást is lehet rögzíteni. Amennyiben mind a két tevékenység történt, akkor pipát kell tenni mind a két kockába, ha csak az egyik történt, akkor a megfelelő helyre.

A lényeg: azt a napot, amikor *segítés és gondozás* is történt, személyi gondozásos napnak kell elszámolni, tehát a személyi gondozással töltött gondozási napok 50 %-ába számít be.

9. Kérdés:

Hány ellátottra hívhatunk le „normatívát”?

Válasz:

A Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény 2. sz. melléklet „A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása” című „III. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK SZOCIÁLIS, GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKÉTKÉZTETÉSI FELADATAINAK TÁMOGATÁSA” alcímű 3. Egyes szociális és gyermekjóléti feladatok támogatása d) Házi segítségnyújtás pont szerint az ellátottak számának meghatározása: tervezéskor a szociális segítség és személyi gondozás keretében ellátottak éves becsült száma, **elszámoláskor a házi segítségnyújtásban részesülők tevékenységnaplója alapján naponta összesített ellátottak száma osztva 251-gyel.** Az ellátottak száma igényléskor és elszámoláskor sem haladhatja meg a befogadott ellátotti létszámot, azon belül a személyi gondozásra befogadott ellátotti létszámot. Egy ellátott naponta csak egyszer és csak egy jogcímen vehető figyelembe.

A Rendelet 2. számú melléklet *Kiegészítő szabályok* 3. pontja tartalmazza a következő szabályt: „Házi segítségnyújtás keretében nyújtott személyi gondozás esetén a szociális gondozók havi számát az 5. számú melléklet A) pontja szerinti tevékenységnaplóknak ellátottanként, havonta rögzített időtartamok összesítése alapján kell meghatározni.” A tevékenység megkezdésének első hónapjában a megállapodásokban rögzített időtartamok összesítése az irányadó. **Az „A” tevékenységnaplók alapján naponta, illetve havonta összesített óraszám (akár segítő - kivéve közfoglalkoztatott jogviszonyban foglalkoztatott -, akár gondozó teljesítette) éves összege osztva 251³-gyel (12 hónap x 21) - amennyiben ez nem haladja meg a szolgáltatói nyilvántartásba rögzített személyi gondozásra befogadott ellátotti számot, ez az elszámolható ellátotti szám.**

10. Kérdés:

A költségvetési törvényben a segítség és gondozás elszámolásánál megjelölt kizárólagosság mire utal? Ha az ellátott részére ugyanazon a napon segítséget és gondozást is nyújtottak, és egy nap csak az egyik jogcím vehető figyelembe, melyik jogcímre lehet igénybe venni a normatívát?

Válasz:

A 2017. évi költségvetési törvény a házi segítségnyújtásra kettő, különböző összegű fajlagos támogatási összeget határoz meg: *szociális segítség jogosultság* – fajlagos

³ A 251-es osztószámot a Magyarország 2017. évi Központi Költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény 2.sz. melléklet III.3.db) pontja határozza meg.

összeg: 25.000 Ft/fő, ami kizárólag a szociális segítségre megállapodást kötött ellátottak után jár; valamint **személyi gondozás jogosultság**– fajlagos összeg 210.000 Ft/fő, ami kizárólag személyi gondozásra megállapodást kötött ellátottak után jár.

Az Szt. 63. § (2) bekezdése kimondja, hogy a házi segítségnyújtás keretében **szociális segítséget** vagy - a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló - **személyi gondozást** kell nyújtani.

Ugyanezen paragrafus (8) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy házi segítségnyújtás esetén a 94/C. § (1) bekezdése szerinti megállapodást **szociális segítségre** vagy **személyi gondozásra** kell megkötni.

Látható tehát, hogy a két törvény között összhang van a tekintetben, hogy ha az ellátott jogosultságot szerzett a személyi gondozásra és azt igénybe is veszi, vele a megállapodást személyi gondozásra kell megkötni akkor is, ha a személyi gondozás körébe tartozó tevékenységek mellett számára szociális segítséget is végeznek.

2017. április 19.

11. Kérdés:

„Házi segítségnyújtásban közfoglalkoztatottként OKJ-s bizonyítvánnyal rendelkező gondozó csak szociális segítséget végezhet vagy személyi gondozást is, hasonlóan a szociális gondozói végzettséggel rendelkező közalkalmazottakhoz?”

Válasz:

A Rendelet 27.§ (3) „A házi segítségnyújtás keretében kizárólag szociális segítség - segítő munkakörben - a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott szociális gondozói díjban részesíthető társadalmi gondozó alkalmazásával, közérdekű önkéntes tevékenység keretében, közfoglalkoztatotti jogviszonyban álló személyek vagy szociális szövetkezet igénybevételeivel is nyújtható.”

Fenti rendelkezés szerint közfoglalkoztatott kizárólag szociális segítő munkakörben, szociális segítségi feladatok ellátására alkalmazható.

Fontos! Csak abban az esetben végezheti közfoglalkoztatott a feladatot, ha szociális segítségre kötött megállapodás keretében történik a segítő tevékenység nyújtása, illetve ha személyi gondozásra jogosult személy részére nyújtott szociális segítség esetén az állami hozzájárulással finanszírozott óraszámra nem kerül beszámításra.

12. Kérdés:

A személyes jognyilatkozat megtételére külön nyomtatvány kell?

Le kell írni külön dokumentumban, hogy az ellátott tájékoztatásra került, és véleménye a lehető legteljesebb mértékben figyelembe lett véve?

Válasz:

A megállapodás része a jognyilatkozat, nem külön dokumentumban kell ezt megjeleníteni.

Minta mondat példaként: „Az ellátást igénybe vevő kijelenti, hogy e megállapodás tartalmát aláírását megelőzően elolvasta, vagy hozzátartozója, törvényes képviselője, vagy más - nem az ellátó érdekkörébe tartozó - segítség útján megismerte, megértette és a megállapodás egy példányát annak aláírását követően átvette.”

13. Kérdés:

Eddig 4 órát meghaladó gondozási szükséglet esetén tájékoztatni kellett az igénybevevőt a bentlakásos intézményi elhelyezésről. Ez hogy változott most?

Válasz:

Az alapszolgáltatás és a bentlakásos ellátás közötti választóvonal nem a 4 órát meghaladó gondozási szükséglet lesz, hanem az értékelő adatlap szerinti megfelelő ellátási fokozat. Így a III. fokozatba történő besorolásnál kell tájékoztatni az igénybevevőt a bentlakásos intézményi elhelyezés lehetőségéről. Ez a gyakorlatban nem jelent változást, ugyanolyan állapotú igénylők lesznek jogosultak az idősotthoni elhelyezésre, mint korábban és a tájékoztatásnak is ugyanúgy kell történnie.

Jelen házi segítségnyújtás tájékoztatót készítette:
Emberi Erőforrások Minisztériuma
Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya.
A tájékoztató 3. alkalommal került frissítésre a
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által,
2017. április 19-én.